

Gatunki ozdobne z rodzaju *Nicotiana*

Anna Czubacka*, Teresa Doroszevska

Zakład Hodowli i Biotechnologii Roślin
Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa – Państwowy Instytut Badawczy
ul. Czartoryskich 8, 24-100 Puławy
*annacz@iung.pulawy.pl

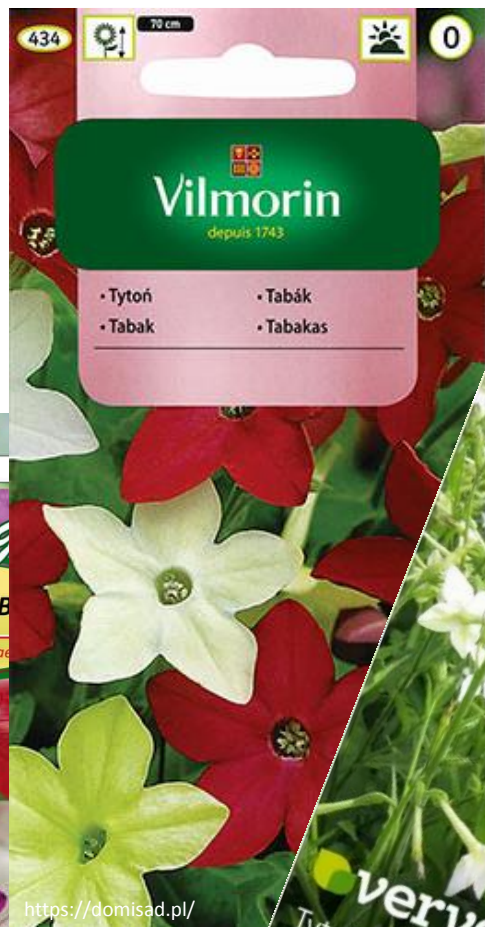

Rodzaj *Nicotiana*

Rodzaj *Nicotiana* liczy ponad 70 gatunków. Większość z nich pochodzi z Ameryki Południowej, nieliczne z Ameryki Północnej, kilka z Australii i jeden z Afryki. W obrębie rodzaju występują gatunki o zróżnicowanej morfologii. Przyciągają uwagę ciekawymi kształtami kwiatów i bogatą kolorystyką koron.

Kilka z nich jest powszechnie uznawanych za rośliny ozdobne i są uprawiane jako kwiaty ogrodowe na rabatach lub w pojemnikach.

Przeważnie tworzą kwiatostany w formie rzekomego grona lub wiechy, luźne z pojedynczymi kwiatami, których korona stanowi długą rurkę zakończoną łatkami układającymi się w kształt o symetrii grzbiecistej.

Nicotiana alata

Nicotiana alata Link et Otto nazywany jest tytoniem oskrzydłym. Tworzy pachnące, duże, białe kwiaty otwierające się wieczorem. Jej liście są jajowate lub jajowatoeliptyczne pólsiedzące ze skrzydłami. W krajowej kolekcji *Nicotiana* znajdują się dwie botaniczne odmiany: *N. alata* var. *alba* i *N. alata* var. *grandiflora*.

Naturalnie występuje w południowo-wschodniej Brazylii, w Urugwaju, w północno-wschodniej Argentynie i we wschodnim Paragwaju. Rośnie przy skalistych brzegach rzek, poboczach i pastwiskach.

Odmiana *N. alata* var. *persica* w Iranie jest stosowana jako tytoń fajkowy.

Nicotiana forgetiana

Nicotiana forgetiana Hort ex Hemsley zawdzięcza swoją nazwę zbieraczowi roślin pracującemu na rzecz firmy nasiennej Sander & Sons – L. Forgetowi. Pochodzi z Brazylii. Lubi miejsca nieco zacienione.

Rośnie na żwirowym podłożu pośród skał, na brzegach potoków i nieużytkach.

Rośliny *N. forgetiana* są silnie rozgałęzione z liśćmi zazwyczaj jajowatymi lub odwrotnie lancetowymi z oskrzydłonymi ogonkami liściowymi oraz okazałymi kwiatostanami.

Korona kwiatu jest półdzwonkowatą rurką z asymetrycznym wybrzuszeniem poniżej wylotu gardzieli, zakończoną fioletowoczerwonymi łatkami.

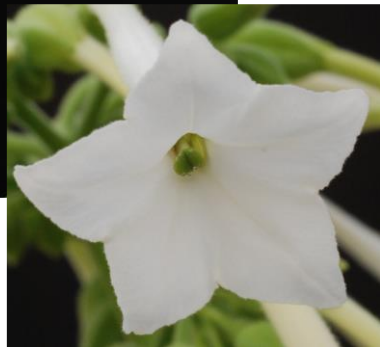

Nicotiana sanderae

Formą mieszańcową pomiędzy *N. alata* i *N. forgetiana* jest *N. sanderae*, która cechuje się szeroką różnorodnością barwy kwiatów od białej, poprzez odcienie różu i fioletu do czerwonej. Znana jako tytoń ozdobny albo tytoń Sandera.

Nicotiana sylvestris

Nicotiana sylvestris Spegazzini et Comes tworzy najczęściej pojedynczy pęd i duże szerokoeliptyczne lub jajowatoeliptyczne liście siedzące z uszkami. Roślina wysoka, osiągająca do półtora metra. Kwiatostan jest zbity, a kwiaty skupione w szczytowej części pędu. Korona kwiatów jest biała, przyjmuje formę wąskocylicydrycznej rurki zakończonej łatkami wywijającymi się do tyłu.

Naturalnie występuje w Andach w lasach na obszarze północno-zachodniej Argentyny.

<https://archiwum.allegro.pl/>

<https://ladnydom.pl/>

<https://in.pinterest.com/>

Tytonie dekoracyjne najlepiej rosną na glebie żyznej, próchnicznej, przepuszczalnej w miejscu nasłonecznionym. Doskonale prezentują się na rabacie kwietnej, posadzone w dużych grupach. Mogą stanowić tło dla niższych roślin. Kwitną od lipca do października. Nadają się na kwiat cięty do wazonu i do bukietów.

Opracowanie przygotowano w ramach realizacji usługi badawczej „Zachowanie ex situ zasobów genowych tytoniu i chmielu”.